

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobců: **a) I. O., b) nezl. I. O.**, zastoupeni JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2021, č. j. 45 Az 8/2021 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 22. 12. 2020, č. j. OAM-785/ZA-ZA11-ZA13-2020, žalovaný rozhodl, že opakovaná žádost žalobců o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), a řízení o žádosti zastavil podle § 25 písm. i) téhož zákona.

II.

[2] Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze, který ji usnesením ze dne 17. 3. 2021 postoupil Krajskému soudu v Praze (dále též „krajský soud“). Ten žalobu v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že žalovaný své rozhodnutí založil na tom, že žalobci ve své opakované žádosti uvedli stejné důvody jako v žádosti předchozí. Proti tomuto závěru přitom v žalobě ničeho nenamítli. Sám krajský soud pak neshledal důvody, které by mu bránily přezkoumat rozhodnutí žalovaného v rozsahu žalobních bodů. Námitku, že měl být žalobcům přiznán humanitární azyl, shledal krajský soud nedůvodnou. Připomněl, že je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelná, neposuzuje se, zda žadatel splňuje důvody pro její udělení, tedy ani důvody zvláštního zřetele hodné, které by mohly odůvodňovat udělení humanitárního azylu. Z rozhodnutí žalovaného rovněž bezpečně plyne, že neshledal důvody hodné

zvláštního zřetele pro to, aby připustil opakovanou žádost žalobců k věcnému projednání. Žalovaný se zabýval všemi okolnostmi, které žalobci v žádosti uvedli a porovnal je s žádostí předchozí. Uzavřel, že se jedná o důvody shodné a že není třeba jejich předchozí hodnocení jakkoliv měnit. Implicitně tedy vyhodnotil případ žalobců jako běžný, nikoliv mimořádný a hodný zvláštního zřetele. Obecné poukazy žalobců na jejich životní situaci, na nedostatečně zjištěný skutkový stav a na porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nebyly způsobilé účinně zpochybnit rozhodnutí žalovaného.

III.

[3] Žalobci (dále též „stěžovatelé“) podali proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Namítli, že se krajský soud nezabýval jejich konkrétní situací a pouze převzal argumentaci žalovaného. Podle stěžovatelů se však žalovaný při posouzení opakované žádosti neseznámil podrobně s judikaturou a se zprávami o zemi původu. Nebyl tak zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jeho tvrzení, že žalobci požadovali mezinárodní ochranu ze stejných důvodů a že se toliko snaží o legalizaci pobytu, není ničím podloženo. Dále stěžovatelé citovali § 2 odst. 7 zákona o azylu a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Zdůraznili, že jejich důvody jsou humanitární, hodné zvláštního zřetele a způsobilé pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Možnost vnitrostátní ochrany v podobě vnitřního přesídlení je v jejich případě vyloučena. Krajský soud se vůbec nezabýval okolnostmi, jako je dostupnost obživy, bydlení a možnost integrace. Nedostatečně zhodnotil dopad rozhodnutí žalovaného na nezletilého stěžovatele b) a reálné možnosti stěžovatelky a) o něj pečovat za aktuální bezpečnostní a ekonomické situace v zemi původu. Jejich nucené vycestování na Ukrajinu by představovalo porušení Úmluvy o právech dítěte a Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Byli by totiž vystaveni nebezpečí vážné újmy. Vzhledem k tomu stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své rozhodnutí a rozsudek krajského soudu. Vyjádřil přesvědčení, že obě rozhodnutí byla vydána v souladu s právními předpisy. Doplnil, že se zabýval všemi tvrzeními stěžovatelů a zjistil, že nebyly dány důvody pro meritorní přezkum opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatelé pochází z Ivano-frankovské oblasti, kde žádný ozbrojený konflikt neprobíhá. Poukaz na dostupnost obživy, bydlení a možnosti integrace je tedy bezpředmětný, neboť se nejedná o osoby přesídlené z oblasti zasažené vojenskými operacemi. Nadto bylo řízení o žádosti zastaveno z důvodu nepřipustnosti, protože nebylo posuzováno, zda stěžovatelé splňují důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Vzhledem k uvedenému žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl, případně odmítl pro nepřijatelnost.

V.

pokračování

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[7] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatelů ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jejich hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatelé ve své argumentaci nevyložili žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[8] K problematice opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65. Svůj závěr formuloval do právní věty: *„Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“* V tomto rozsudku zdejší soud dále uvedl, že *„zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57.“* V rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, rozšířený senát dospěl k závěru, že: *„Správní orgán je povinen v řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany zkoumat v souladu s § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přípustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany. Obsahuje-li opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany takové nové skutečnosti nebo zjištění, je správní orgán povinen hodnotit takovou žádost jako přípustnou a meritorně o ní rozhodnout. V opačném případě řízení o nepřípustné žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaví.“* Dále lze poukázat na rozsudek ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že: *„Dle názoru Nejvyššího správního soudu existují v rámci azylového řízení dvě základní povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví,*

z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunes břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat.“

[9] Z citované judikatury vyplývá, že správní orgán při posouzení opakované žádosti zjišťuje, zda se objevily nové závažné skutečnosti, ať již na straně samotného žadatele nebo v zemi jeho původu, které odůvodňují podání této žádosti. Aby tyto skutečnosti byly pro danou věc relevantní, musely by mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele.

[10] Ze správního spisu vyplývá, že důvody stěžovatelů pro podání první žádosti o mezinárodní ochranu byly ekonomické (absence zázemí a práce na Ukrajině, finanční pomoc od příbuzných v České republice) a bezpečnostní (válečná situace na východě Ukrajiny). V druhé žádosti stěžovatelé tyto důvody v podstatě zopakovali, přičemž žalovaný nezjistil, že by na Ukrajině došlo od ukončení prvního řízení k takové zásadní změně okolností, která by zakládala opodstatněnost nové žádosti. Závěr žalovaného o absenci nových skutečností má tedy plnou oporu ve spisovém materiálu, ostatně jej stěžovatelé v žalobě ani nijak nezpochybnili.

[11] Z judikatury dále plyne, že je-li žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, neposuzuje se, zda žadatel splňuje důvody pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany (srov. např. usnesení zdejšího soudu ze dne 9. 1. 2020, č. j. 5 Azs 199/2019 - 27). Jinými slovy, vůbec nedojde k věcnému posouzení podané žádosti a jakákoli argumentace stěžovatelů spočívající v tom, že splňují podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, je tedy zcela irelevantní a mimoběžná, jak ostatně plyne i z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu.

[12] Výše uvedená judikatura Nejvyššího správního soudu tedy dává jasné odpovědi na kasační námitky stěžovatelů. S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[13] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2021, č. j. 5 Azs 250/2020 - 36, ze dne 7. 6. 2021, č. j. 1 Azs 76/2021 - 41, ze dne 8. 6. 2021, č. j. 2 Azs 37/2021 - 61, ze dne 23. 6. 2021, č. j. 2 Azs 55/2021 - 36 atp.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. září 2021

Mgr. David Hipšr
předseda senátu